

Økologiske smågrise har fået hvidløgsånde i en god sags tjeneste

Slut med zink i fravænningsfoder fra juni 2022: Forsøg hos Nicolaj Pedersen skal vise, om hvidløgs- og æblepulver er et brugbart alternativ

25. apr 2022 | 12:57 |

Skrevet af [Helle A. Christensen](#)

Billede 1 af 3

Søndag 22. maj er Nicolaj Pedersen en af værterne ved Sofari. »Det er en superdejlig dag og man får ryddet op i krogene - jeg kan kun opfordre andre til at springe på den vogn«.

"Man står i en hel rus, når man skal blande tre kilo hvidløgspulver i 100 kg foder - det lugter i hele hytten".

Nicolaj Pedersen, økologisk griseproducent fra Hovborg i Sydjylland, misunder ikke sine smågrise deres midlertidige diæt: De deltager i et test-forsøg for Aarhus Universitet, forsøget skal vise, om hvidløgs- og æblepulver i foderet kan blive et af alternativerne, når medicinsk zink fra juni 2022 udfases af europæisk griseproduktion. Hvidløg har dokumenteret antibakteriel effekt, håbet er, at pulveret kan skabe ro i smågrisenes maver og reducere fravænningsdiarré, når zink ikke længere er en farbar vej.

[Privacy](#) - [Terms](#)

"De har afprøvet det på Foulum for et par år siden med ret godt resultat. Nu vil de afprøve det i større skala", fortæller Nicolaj Pedersen.

FØRSTE HOLD IGENNEM

Nicolaj Pedersen er som næstformand i Friland en kendt økologisk grisemand, der ofte og gerne deltager i forsøg og afprøvninger af nyt ud fra tesen "stilstand er tilbagegang".

Han har sine 650 frilandssøer på markerne langs Hovborgvej, hvor det frie griseliv udfolder sig i det flade landskab året rundt.

Når grisene er syv en halv uge indskrænkes frihedsgraderne, smågrisene fravænnenes og går derefter i mindre flokke i hytter med udearealer.

De ensartede hytter gør Nicolaj Pedersens smågrise oplagte til det aktuelle test-forsøg, fordi man kan have to helt sammenlignelige grupper: En hvidløgsgruppe og en kontrolgruppe.

I alt fire x 2 hold smågrise skal gennem fire ugers test-perioder. Det første hold er igennem, og det næste er i gang. Endnu kan Nicolaj Pedersen ikke selv vurdere, om hvidløgspulveret har haft effekt: Faktisk trives både hvidløgs- og kontrolgruppen indtil videre nærmest ekstraordinært godt.

"Med lidt ekstra fokus kan alting lade sig gøre, sjovt nok", siger Nicolaj Pedersen.

RIGTIGT AT UDFASE

Nicolaj Pedersen har selv tidligere klaret sig uden medicinsk zink i tre år, men sidste år måtte han alligevel ty til den nemme løsning: zink.

Alligevel bakker han helt op om, at brugen må stoppe, da zink bl.a. kan skabe resistens mod antibiotika. Desuden er zinkoxid i foderet et velfærdsproblem. Grisene får mindre diarré, men zinkoxiden er hårdt ved tarmene, skader immunforsvaret og giver betændelse. Nicolaj Pedersens plan B uden zink, hvis alt andet svigter, er at udsætte fravænningen med tre uger.

"Jeg tror, at hvis vi kigger tre-fem år frem, vil fravænningsalderen være 10 uger hos langt de fleste økologer. Bovbjerg Økologi f.eks. har nye avlsracer med grise på 31-32 kg ved 10 ugers fravænnning. Så springer de fravæningstalden over og har en super stærk gris!"

MANGEL PÅ ØKO-KORN

Nicolaj Pedersen er alt i alt fortrøstningsfuld ved en fremtid uden zink til grisene.

Som mangeårig økolog gennem små 30 år har han den filosofi, at det godt må være 'lidt bøvlet' at være økolog, for arbejdet med at finde løsninger er en vigtig præmis for udvikling. Samtidig er de økologiske griseproducenter p.t. ikke så økonomisk udfordrede som de konventionelle. Friland har formået at tjene penge under coronakrisen.

"Vores notering er den samme som for et år siden".

Personligt glæder han sig desuden - i en tid med debat om biogas - over at være leverandør til det rent landmandsejede Lincogas. Ved juletid fik alle leverandører sat 100.000 kroner ind på kontoen.

"Alt det profit, der kommer, det ryger på vores konto, det er dejligt og lidt fantastisk, når man hører, hvordan det ser ud andre steder".

Der er dog skyer også på den økologiske himmel, netop nu er en særlig mørk én trukket op: Manglen på økologisk korn.

"Det er næsten ikke til at skaffe, prisen er dobbelt op i forhold til i høst. Hvis det var 150-160 kroner i høst, skal du nu op på 300-320 kr for økokorn. Samtidig er energipriserne steget - det hele er ravraskende galt". Det eneste lyspunkt er, mener Nicolaj Pedersen, at de høje kornpriser måske kan formilde de store, økologiske planteavlere, som det sidste års tid har klaget voldsomt over, at de fremover må bruge mindre konventionel gylle. Han forstår dem ikke.

"Vi skal ikke nærme os de konventionelle, når vi får mere for vores produkter netop for at gøre noget andet. Vi har sagt i 20 år, at vi vil udfase konventionel halm og gylle. Nu skal vi da i gang".

FAKTABOKS

Kort om zink:

- Fra sommeren 2022 er det ikke længere tilladt at bruge medicinsk zink mod fravænningsdiarré.
- Zink er et tungmetal. Når det udspreddes med grisegødning ophobes det i jorden, hvor det kan sprede antibiotikaresistens i jordmiljøet og skade mikrolivet.

